

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primor

B554 AA
OSREDNJA KNJIZNICA
P.P. 132
66001 KOPER

60100200

dnevnik

TRST
Il. Montecchi 6 - PP 559
tel. (040) 7796-600
x 460894 PD I
x 040/772418
NICA
vredov 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
CEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVIII. št. 176 (14.267)

Trst, petek, 31. julija 1992

Odstop ministra Scottija razburkal italijansko politično prizorišče Resen opomin predsednika Scalfara: Ozki interesi so zločin proti državi

*Pred zasedanjem demokrščanskega vodstva je v stranki izbruhnil pravi vihar
Predsednik vlade Giuliano Amato skuša zmanjšati pomen razsežnosti zapleta*

RIM — Scottijev odstop je neizogibno povzročil pretrese, tako v ožji politični sferi kot zunaj nje. Na nepričakovano potezo zunanjega ministra so reagirali vsi najvišji predstavniki države, vključno s predsednikom republike Scalfarom in predsednikoma obeh zbornic parlamenta. Posebno oster je bil Luigi Scalfaro, ki je v Genovi govoril o težavnosti sedanega trenutka, težavnosti, ki se je demokratski režim v zdajšnjih razmerah ne sme privoščiti. Scalfaro v svojem govoru sicer ni omenil Scottija, je pa poudaril, da je vsakršna prevlada interesov, ki presega interese države, že sama po sebi delikt proti državi. Predsednik republike je tudi izrazil nujno, da se ljudem vlijeje temeljne vrednote, predvsem pa zaupanje. Scalfarov poseg je delno zasenčil razpravo o Scottijevi ostavki v parlamentu. V razpravo je posegel tudi predsednik vlade Giuliano

Amato, ki pa je Scottijevo potezo skušal na vse načine minimizirati. Dejal je, da ostavka zunanjega ministra ne bo imela posledic v vladi, saj je Scottijeva ostavka njegova osebna izbira. Legitimnost sedanje vlade v nobenem primeru ni pod vprašajem, glede vprašanja nezdržljivosti parlamentarnih in vladnih funkcij pa je dejal, da je to stvar posameznih političnih strank; z ustavnega vidika ta problem ni sporen. Skratka, Scottijev odstop po Amatovi oceni ni posledica trenj v vladi, ampak nasprotno; doprinos odstopajočega ministra v vladni ekipi je doslej vedno bil nadvse koristen. Zadrego v vladnih vrstah so skušali zakriti tudi nekateri zavezniki KD, začeni s socialisti, socialdemokrati in liberalci.

Scottijev odstop so skušale seveda izrabiti opozicijske sile. Republikanski voditelj La Malfa je

predlagal sestavo nove vlade, o podobni možnosti se je izrazil tudi D'Alema (DSL); oba sta poudarila, da bi hipotetična nova vlada morala temeljiti na silah in ljudeh, ki si resnično prizadevajo za preobrazbo. Oster je bil radikalec Pannella, ki je zahteval takojšnje imenovanje novega zunanjega ministra; čakanje na zasedanje vsedravnega sveta KD bi lahko imelo nevarne posledice. Miglio in Bossi (Severna liga) pa sta dejala, da tako črnega obdobja Italija še ni nikoli doslej doživela. Kritičnih pušic je bilo še veliko, splošni občutek pa je, da bi v tem občutljivem trenutku KD ne smela prenašati svojih internih spopadov na državne institucije.

Interni spopadi, o katerih komentatorji tako vztrajno govorijo, so po Scottijevemu odstopu toliko bolj prihrumeli na površje. Najbolj zgovoren je bil Mario Segni, ki je v nekem intervjuju potrdil,

da znotraj KD poteka merjenje moči med dvema taboroma. Posledice tega spopada utegnejo biti izredno hude za vso državo, edina sprejemljiva rešitev pa je — po Segnijevem mnenju — sestava širokega zavezništva v vsedravnem merilu. Po zadnjih dogajanjih naj bi sedanje demokristjansko vodstvo izgubilo svojo legitimnost, zato je nujno potrebno, da pride do sprememb. Kritičen je bil Mino Martinazzoli (izjavil je, da dosednji tajnik Forlani ne predstavlja več enotnosti znotraj KD), ne nazadnje pa sam Vincenzo Scotti. Ta je dejal, da ni odstopil zaradi pomanjkanja odgovornosti; svoj odstop je povezal s šibkostjo sedanje vlade, šibkostjo, ki je izraz krhkosti političnih strank. »Glede na to, da ni prišlo do globljih sprememb v političnem vodstvu, njegovih metodah in politični akciji,« je dejal Scotti »je šibkost sedanje vlade neizogibna.«

V Sarajevu in v BiH tudi včeraj »nič novega«, agresija se nadaljuje Konferenca o nekdanji Jugoslaviji bo v Londonu od 26. do 28. avgusta

LJUBLJANA — V Londonu so včeraj sporočili, da bo razširjena konferenca o nekdanji Jugoslaviji, s posebnim na reševanju razmer v Bosni in Hercegovini, v Londonu od 26. do 28. avgusta. Visoki funkcionar britanskega zunanjega ministrstva je že odpoštoval v New York in Washington, kjer se bo o pripravah na to konferenco posvetoval tudi s predstavniki Organizacije združenih narodov in ameriške administracije.

Eden izmed poročevalcev iz Sarajeva pa je včeraj sporočil, da v Sarajevu in Bosni in Hercegovini ni nič novega. S tem je hotel poudariti, da tudi najnovejši neuspeh londonskih pogovorov predstavnikov treh narodov iz Bosne in Hercegovine in predstavnikov Evropske skupnosti ni dal nobenih rezultatov. Nadlajevali so se tudi boji. Ponoči so s topovi obstreljevali Sarajevo, čez dan pa je bilo slišati le posamezne strele iz lažjega orožja. Pač pa spopadi z nezmanjšano močjo potekajo na širšem območju Tuzle, Foče, Zenice, Bihaća in Cazina. Še ved-

no oblegajo Goražde. Srbska stran iz Bosne in Hercegovine je sporočila, da je doslej v bojih padlo 5.700 ljudi, v glavnem civilistov. Uradni organi bosansko-hercegovske vlade pa pravijo, da je na njihovi strani urlo 8 tisoč ljudi. Od včeraj ima Sarajevo spet popolno medkrajevno telefonsko blokado, ker so med boji spet poškodovali telefonske naprave.

V Rimu so predstavniki zahodno-evropske unije razpravljali o vojaškem zavarovanju konvojev s humanitarno pomočjo, ki vozijo skozi Bosno in Hercegovino. Hkrati so včeraj na različnih mednarodnih ravneh nadaljevali z razpravo o predlogu Slovenije, da bi na območju Bosne in Hercegovine vzpostavili več zaščitenih con za begunce. V zvezi s tem je generalni sekretar OZN Butros Gali že predlagal Varnostnemu svetu, naj razširi mandat modrih čelad na Bosno in Hercegovino in poveča število njihovih pripadnikov.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

V Beogradu umrl dr. Jovan Rašković

LJUBLJANA — V beograjski kliniki Sv. Sava je v sredo umrl dr. Jovan Rašković, eden izmed glavnih netilcev nezadovoljstva in upora Srbov na Hrvaškem, kar se je končalo s strašno vojno na Hrvaškem in v Bosni in Hercegovini. Vzroki smrti niso znane, v Zagreb se že sušlja, da ni umrl naravne smrti, da so ga kot »odvečnega in nezanesljivega« zastrupili.

Dr. Jovan Rašković se je bučno pojavil na hrvaški in jugoslovanski politični sceni neposredno po prvih plurističnih parlamentarnih volitvah na Hrvaškem pred dvema letoma. Dr. Jovan Rašković je bil idejni vodja Srbske demokratske stranke na Hrvaškem, ki si je ob volitvah priborila tudi več poslanskih sedežev v hrvaškem Saboru. Kot takšnega si ga je za svojega »srbskega sogovornika« izbral tudi hrvaški predsednik Franjo Tuđman. To je povzročilo različ-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Ministra Martelli in Vauzelle za mednarodno konferenco o kriminalu Proti mafiji nujen evropski nastop

RIM — Pravosodni minister Claudio Martelli in njegov francoski kolega Michel Vauzelle sta z včerajšnjega snidenja v Rimu naslovila predsedstvu Evropske skupnosti poziv, naj skliče septembra sestanek ministrov za pravosodje in notranje zadeve, na katerem bi se spopadli s problematiko organiziranega kriminala

in upravno-političnih korupcij. Martelli in Vauzelle sta soglašala z nujno po tesnejšem dvostranskem in siceršnjem mednarodnem sodelovanju v boju proti mafiji; zavzela sta se za pospešitev ekstradicijskih postopkov in učinkovitejši pregon reciklaže nezakonito prisluženega denarja, pa tudi za oblikovanje evropske policije in evropske figure sodnika.

Istočasno se se nadaljevale v vsej Italiji, zlasti pa na Siciliji, vroče razprave o mučnih odnosih med nadrejenimi in podrejenimi v sodnih palačah oziroma o varnosti sodnikov, ki jo je sprožilo, kot vemo, osem namestnikov državnega tožilca v Palermu. Minister

Martelli je opozoril, da je treba narediti konec konfliktom, ki hromijo preiskovalno delo. Omenjena osmerica je, kot znano, podala ostavko zaradi smrtnih nevarnosti, ki so ji podvrženi, oziroma zaradi tega, ker je notranje ministrstvo doslej premalo upoštevalo težke razmere, v katerih delujejo sicilski sodniki. Minister Mancino jim je obljubil, da jih bo sprejel, sicer pa se bo o teh problemih v soboto porazgovoril s šefom policije Parisijem in podpredsednikom Višjega sodnega sveta Gallonijem.

Martelli je nadalje zatrdil, da je treba v smislu protimafijskega dekreta (katerega ustavnost je ravno

Prvo zlato za Italijo

BARCELONA — Prav ob izteku včerajšnjega tekmovalnega dne se je izpolnila velika želja italijanskih tekmovalcev, še prej pa opazovalcev in navijačev: padla je prva zlata italijanska kolajna, ki jo je v sabljanju osvojila Giovanna Trillini po zelo izenačenem boju s Kitajko Wangovo v finalu floreta. Italijanska floretistka je izkoristila svojo izkušnost in pa hitrejšo gibljivost nog ter v nadaljevanju tekmovalna nadoknadila nekoliko medle začetne poteze, ko je bila kitajska tekmiča dejansko boljša.

Dan je potekel pozitivno tudi za slovenski šport. Igor Majcen se je z novim osebnim rekordom uvrstil v finale na 1.500 m kravl. Sodeč po besedah samega Majcna, ima

slovenski plavalec še nekaj rezerv, ki bi jih lahko sprostil ravno v finalni tekmi.

Nastop v finalu sta si brez večjih problemov zagotovila veslača Čop in Žvegelj, že slavni blejski dvojec brez krmarja, ki naskakuje eno izmed treh kolajn s prav enakim dostojanstvom kot druge posadke.

Plavanje pa je bilo spet v ospredju. Aleksander Popov je dopolnil bogato bero kolajn s strani Združene Ekipa in tako zaustavil Američane, ki so odrgali podrejeno vlogo tudi v najhitrejši disciplini - 50 m kravl. Mladi Popov (21 let) je priplaval pred obema favoritima Biondijem in Jaegerjem.

Tržaškemu Lloyd
bijejo zadnje ure

NA 5. STRANI

Ivan Pregelj

TOLMINCI

XXI.

Recimo, da je zahtevala banka od stanov 5000 goldinarjev in so se stanovi podpisali, da bodo plačali. Kaj so napravili? Razpisali so, recimo, nov dac; na vino in meso, krajcar pri funtu žive vage. Odborniki, Bog pomagaj, vendar ne morejo sami davka potrjati. Prepuščali so ga v zakup temu ali onemu članu stanovske zbornice, ki bi več ponudil. Zadeva bi bila s tem urejena. Davek se pobira. Stanovi bi zdaj mogli nemudoma plačati banko. Pa je ne plačajo. Imajo sami prazno blagajno, pa še to in to potrebo, ki ji je sproti denarja treba. Izposodiyo si ga od novo pobranega davka. Zato seveda ne morejo plačati pravi čas banki na Dunaju, zamudijo prvi rok, plačajo prvi obrok in drugega deloma, ko bi bili morali že zdavna plačati vse. Opravičujejo se, da ne morejo plačati, ker ljudje davka plačati nočejo. Na Tolminskem! To da je gorata dežela, nepristopna eksekucijam in rubežni. Prosiyo strogih odlokov proti nepokornim, dobijo tak odlok, a so še vedno nemarni; nato je banka seveda mnenja, da sami sčuejejo Tolmince, naj ne plačujejo.

Od leta 1706 do 1711 je čuti vedno eno in isto pesem: Tolminci da se branijo plačevati davek od mesa in vina in da dolgujejo 30.000 gl. tega izrednega davka. Prisiliti, naj plačajo, ali ustrahovati jih, da kar ni moči...

Bančna deputacija se je pri takih razmerah kajpada naveličala pogajati se z odborom stanovske zbornice. Dala je za tri leta mesni davek v zakup nekemu Jakobu Bandelu, ki je bil dacarskega rodu in je ponudil banki 300 gl. več kakor stanovi.

Stanov to ni bolelo. Mnenja so bili, da je Bandel slabo kupil. Edini grof Jeronim Thurn se je škodoželjno smejal. Sam je že poskusil, kako je s tem davkom. Ob vinu je hotel bogateti, pa mu stanovski vrstniki niso privoščili. Češ da bo s prestrogim izterjevanjem vso deželno razburil. Zveli so mu pobiranje.

Thurn pozna Bandela. Smeje se v pest. Vse vidi vnaprej: Bandel bo znal dobiti svoj denar, stanovi sami mu bodo morali potrjati pravico rubežni in še drugačne eksekucije. Kako bo rubil, s kom pojde nad kmete? Moj Bog, kako neumno vprašanje! Jeronim Thurn ima dvajset biričev. Niso sicer stalno plačani, a vajeni, so ga iz dni, ko je z enimi izterjeval svoj vinski delež v deželi. Vajeni so ga. Posoja jih lahko. Če pride kdo, ki jih potrebuje in če dobro plača...

Deželni glavarje bil tedaj na Goriškem Ivan Gašper grof Kobencelj, gospod v Štanjelu. Ni bival v deželi. Namestnik ali podglavar mu je bil grof Adam Strassoldo, uradnik po predpisih, precej spreten predsednik v stanovskih sejah in odboru, sicer pa neodločen človek, kadar bi bilo treba hitre in jasne sodbe, odločnega dejanja.

Podglavar Adam je gojil na svojem vrtu tulipane. Žal mu je bilo za čas, ki ga je tem tulipam moral krasti s poslom, ki mu ga je nalagala podglavarska služba. Ta služba je bila vsak dan težja. Kdo pa je bil kriv zmed in deželi? Nesrečni davek, nesrečni Tolminci, nesrečni Bandel, ne-

srečni mesarji in še nesrečni meščani. Tolminci niso hoteli davka na meso; zato je prišel Bandel in izterjeval davek s stanovskimi pooblastili, rubil in zapiral dolžnike, imel vrhu tega še novo mero in razburil zlasti mesarje, da so ogorčeno zaprli mesnice in klavnice tako, da ni imelo ne mesto ne plemstvo mesa. Nato so plemiči poslali deputacijo, naj podglavar pritisne na mesarje, da morajo mesnice odpreti.

Adam Strassoldo se je odločil, da se odtrže svojim tulipam in skliče sejo deželnih stanov. Še pred sejo pa je pozval mestne mesarje predse. Klical je tudi davkarja Bandela.

V veži deželne hiše so stali mesarji, drug drugemu podobni, s sitnimi obrazi, nejevoljni in ogorčeni, toda lepo rejeni in tudi obilnejši v život, je zdaj ošvrknil z zaničljivim pogledom drobnega, sušičasto rumenega vrstnika, ki edini po licu in nravi ni sodil med svoje stanovske drugove. Močni mesar je bil Zorut iz ulice svetega Antona, šibki pa Bersa, njegov sosed, tudi iz ulice svetega Antona. Zdajci je zahajalo mesarjem nekako grožeče mrmranje iz grla. Videli so, da je prišel davkar Bandel. Mož je šel s prezirljivim nasmehom mimo njih, pogledal Zorzuta, nato pa slabotnega Bersa, kar nič sram ga ni bilo ne strah. Obstal je pred mesarji, gledal Bersa in dejal:

»Lepe reči uganjate. Slišal sem, kako je klel grof Thurn, da vam mesnice poruši, kakor hitro ne dobi mesa.«

Bersa je pohlevno prikimal, kakor da je Bandelu hvaležen za prijazno obvestilo. Tedaj je vzrohnal Zorut:

»Bersa! Ne govori z njim! Kar nič te ne bo begal.«

Obrnil se je proti Bandelu in pokazal z znano surovo kretnjo:

»Mi se grofa Thurna takole bojimo.«

»Kadar se vzdigne vse mesto nad vas, bomo govorili kaj več.« je dejal Bandel in tako vsaj malo zbegal ljudi. Tedaj je prišel sluga, da poglavar čaka, naj vstopijo.

Zgnetli so se v glavarjevo pisarno. Niso bili vajeni in so kljub svoji mesarski podjetnosti čutili nekaj tesnobe spričo slik, ki so gledale nanje, spričo portretov, ki so kazali visoke deželne uradnike in cesarske ljudi. Edini Bandel se je vedel, kakor gre. Bil je te sobe že vajen. Podglavar je stopil mesarjem naproti in se silil, da bi spregovoril čim bolj ostro in uradno hladno.

»To ste torej, ki se upirate!«

Mesarji so se nerodno poklonili. Bersa je skušal svojo neznatnost napraviti še bolj neznatno. Pa se mu ni posrečilo. Takoj ga je uradnik razločil izmed drugih in ga vprašal:

»Vi tam, kdo ste?«

Bersi je zastala sapa, ni odgovoril. Pa se je oglašil zanj močni Zorut:

»Bersa mu je ime, gospod.«

Uradnik je pogledal nejevoljno na Zoruta in dejal:

»Govorite, kadar vas bom vprašal.«

Nekaj trenutkov je molče gledal Zoruta in dejal:

»Poklical sem vas zaradi mesa. Zapovem vam, da že jutri zopet odprete svoje mesnice!«

Osuplo so strmeli mesarji v uradnika. Da bo šlo tako hitro, niso pričakovali. Niso vedeli, kaj bi storili. Pa se je tedaj pri-

bližal Bandel, se poklonil podglavarju in dejal:

»Vaša milost, gospod podglavar! Oprostite, da sem se oglašil, preden ste me pozvali.«

»Davkar Bandel?« se je skušal narediti uradnik popolnoma pravičnega in nepristranskega, kakor da Bandela ne pozna, »ali govori davkar Bandel?«

»Davkar Bandel, kakor ste blagovolili poklicati me predse,« je dejal dacar umerjeno, da so mesarji kar strmeli, kako je drzen. »Zelo bi želel, gospod glavar, da zaslišite te gospode glede njihovih pritožb proti meni.«

Glavar je molčal. Nato se je obrnil k mesarjem:

»Ste čuli? Tu stoji gospod Bandel. Ali ga poznate?«

»Pa še kako,« se je zopet oglašil Zorut.

»Tožite ga. Kaj mu očitata?« je vprašal glavar, ki ga je bilo zopet kakor pičilo, ko je po svoje povedal Zorut za vse druge.

»Kaj mu očitamo? Ali res ne vejo, gospod?« se je začudil Zorut. Stogotil je uradnika, da je zbledel in mu je spodnja ustnica drhtela od razburjenja.

»Govorite, ko vas vprašam. Ali pa vas dam zapreti. Ne veste li, pred kom stojite?«

Meril je Zoruta, ki se ni posebno ustrašil, temveč dopovedoval po svoje:

»Vsi vemo dobro, kdo ste, gospod. Tudi nič nadležni bi ne bili. Zato pa primite tiste, ki so nas semkaj naročili.«

»Povejte svoje pritožbe!« je ježno zamahnil podglavar z roko.

Pa je začel prav Zorut v imenu drugih:

»Mesarji smo,« je dejal, »to je res, pa le vemo, kaj je prav in

kaj ni. Moj oče ni sicer nikoli nobenega davka od mesa plačeval. Tudi jaz in tile ga niso prej. Ko pa se je reklo, da ga moramo, v božjem imenu, plačevali smo. Gospod Pollini od deželne urada, kar vprašajte ga, je delal lepe dobičke. Petindvajset goldinarjev je odrajtoval gosposki, pa je od nas skupil trikrat toliko. Tudi štirikrat toliko je skupil, Bog ve, da se ne lažem.«

»To vse meni ni prav nič mar,« je dejal Strassoldo, dasi ga je preprosta Zorutova opomba o Pollinijevi pogodbi s stanovi zelo zanimala in je moč že ugibal, ob kateri priliki se izkaže pred stanovi, češ kako poceni so odstopali zakup na mesni davek svojemu zakupcu za meso.

»Jim ni mar, ker niso od stan,« je dejal Zorut, »zato pa je nam mesarjem tembolj. Dobičke, lepe dobičke je delal Pollini. Tudi o gospodu Formentiniju, ki je prišel za njim, ne rečem nič. Pa kar dela novi dacar, to je že od sile. Naj pove, če mu nismo dve leti pošteno dajali po krajcarju od funta. Pa je zdaj začel več zahtevati, češ da je bila stara mera slaba. Zdaj pobira po novi, ki je manjša. Mi mesarji pa smo rekli: stara vera, stara vaga, cesar ali dacar, odreti se ne damo —.«

»Stojte,« je vzkliknil Strassoldo, »povejte mirno, kar veste, in ne kolnite.«

»Kaj sem klel?« se je začudil mesar.

»Trdite torej, da je gospod Bandel uvedel novo mero?« je vprašal podglavar.

»Saj jo je res,« je odgovoril Zorut.

»Vse vas vprašam. Vsi naj govorite!« je rekel Strassoldo.

»Le,« je bil zadovoljen Zorut, »saj smo edini: kar eden reče, mislijo tudi drugi.«

»To je lepo, da ste edini,« je odgovoril podglavar pikro na mesarjevo nepolitično opazko, »pa vas vprašam, ali morete dokazati, kar ste trdili?«

»Moremo, hvala Bogu,« je vzkliknil Zorut. Segel si je z rokama v žepe in izvlekel dvoje umazanih mesarskih uteži. Pounudil je podglavarju.

»Primate pa potežkajte, boste takoj čutili,« je rekel po domače. »To tu je pravi funt, ta pa je novi, če je. Da ni pravi, vem. Če je, je za Nemce pa Korošce, za nas ne.«

Podglavar je kar omahnil, zgrajajoč se ob preprosti mesarjevi pameti, da bi mogel s svojimi gosposkimi rokami prijete za to dvoje umazanih, z zelenim volkom prevlečenih železnih kep.

»Spravite,« je velel z vidnim gnusom na licu in verjel, da ne bo tako kmalu s slastjo jedel mesarskega blaga. Nato se je obrnil k Bandelu in vprašal:

»Kaj pravite o tem?«

»Vaša milost,« je spregovoril Bandel, »gospodje mesarji govorijo pač tako, kakor sami stvar umejo. Res je, da sem uvedel pri pobiranju davka nemški funt. Pa to sem storil z vso pravico. Od učenega odvetnika, ki je pogodbam več, sem izvedel, da gre pri daku za nemški funt. Dve leti sem v lastno škodo rabil domačo mero, ki pa tudi ni več splošno v rabi, kar lahko vsi Tolminci potrde, ki živino od Kranjcev kupujejo.«

(se nadaljuje)

Ilustriral Klavdij Palčič

XXV. olimpijske igre

Blejski dvojec (Čop in Žvegelj) v boju za kolajno, v finalu tudi plavalec Majcen

Trillinijeva prisabljala prvo zlato

BARCELONA - In končno smo dočakali prvo italijansko zlato. Peščico minut pred polnočjo je Giovanna Trillini prisabljala prvo zlato odličje Italiji, potem ko je po zelo enakovrednem dvoboju s Kitajko Hui Fengovo v finalu floreta zmagala z izidoma 5:6, 5:3, 6:5. Prvo zlato je tako prišlo delno nepričakovano, saj so bili nekateri drugi tekmovalci v drugih panogah večji upravičenci za olimpijsko zlato.

Vedno vzhodnejše. To pa bi lahko bilo geslo, ki se zdi naravnost pristoje na olimpijsko tekmovalstvo v plavanju. Kitajka Lin Li je večeraj porušila svetovni rekord na 200 m mešano, ki ga je prec celimi 11 leti postavila Vzhodna Nemka Ute Geweninger. In še bolj od tega je dogodek dneva postala zmaga ruskega plavalca Aleksandra Popova, ki je na 50 m kravl prevladal pred favoritoma, Amerikanoma Biondijem in Jaegerjem.

Lep rezultat je z uvrstitvijo v finale na 1500 m kravl nedvomno dosegel Slovenec Igor Majcen, ki je bil tretji v svoji skupini in je za več kot poldrugo sekundo izboljšal lastni osebni rekord. Izjavil pa je, da bi v finalu lahko plaval še bolje.

Finale sta si prislužila tudi blejska veslača Čop in Žvegelj, ki se bosta za kolajno spopadla s tradicionalnimi nasprotniki, posadkami Velike Britanije, Nemčije, Francije, Belgije in ZDA.

Z razliko od Majcna pa drugemu slovenskemu plavalcu, Matjažu Kožljju (200 m delfin) ni uspela uvrstitve v finale, čeprav je osvojil prvo mesto v svoji skupini.

Slovenski deskar Vidakovič je bil na šesti regati osemnajsti, medtem ko sta jadralka Kosmina in Sosič v razredu »leteči holandec« pristala na 18 mestu.

Italija bo danes dobila priložnost za osvojitve še ene bronaste kolajne v kolesarstvu, in sicer v sprintu posamezno, kjer se bo Roberto Chiappa, ki se bo v malem finalu pomeril s Kanadčanom Curtisom Harnettom.

Krajši konec pa so proti Braziliji potegnile italijanske košarkarice, ki so sinoči debitirale na olimpijskem turnirju. Brazilke so azzurre premagale s 85:70, kar naj bi potrjevalo napovedi, ki uvrščajo Italijanke na zadnje mesto v svoji skupini.

Ameriški plavalci doživeli tudi marsikatero razočaranje

Popov izreden, rekord Lijeve

Dobitnice kolajn na 200 m mešano: Kitajka Lin Li (zlato), ki je obenem popravila 11 let stari svetovni rekord Geweningerjeve, Američanka Summer Sanders (srebro) ter Nemka Daniela Hunger (bron) (AP)

Včerašnji dan plavalnih tekmovalj bi moral po vseh privedevanjih biti izreden dolgočasen, saj so bili ameriški plavalci veliki favoriti v vseh finalnih obračunih. Končalo pa se je precej drugače: Američani so se morali zadovoljiti le s polovičnim izkupičkom, doživeli pa so tudi marsikatero hudo razočaranje.

Največje jim je gotovo povzročil novi fenomen svetovnega plavanja, 21-letni Moskovec Aleksander Popov, ki je Amerikanom odvzel še edino zlato, ki so si jo mogli obetati na tej olimpiadi v prostem slogu, in to na najhitrejši progi, 50 m prosto. Matt Biondi in svetovni rekorder Tom Jager sta bila doslej navajena, da na vseh velikih tekmovalnih obračunih le med seboj. Popov pa je bil tokrat premočen: 50 m je naravnost preletel, kot to dela naj sodobnejši gliser, v času 21,91, ki je nov olimpijski in evropski rekord in moralno tudi nov svetovni rekord, saj je veljavni rekord 21,81 plod dvoboja med Biondijem in Jagerjem na sumljivem tekmovalju, kjer je bil verjetno tudi kronometer spretno nastavljen. Biondi si nima kaj očitati: njegov čas 22,09 je za 5 stotink boljši od časa, s katerim je zma-

gal v Seulu in tudi Jagerjev čas 22,30, je odličen. Ni kaj, krasna tekma, fantastični časi in naravnost »kraljevski« vrstni red.

Drugi veliki adut ameriškega plavanja, Janet Evans, tokrat ni imela tekme na 800 m prosto. Tekma je bila na izredno nizki kakovostni ravni in Evansovi se sploh ni bilo treba naprezati, da bi ugnala Avstralko Lewis in Nemko Henke. Čas druge in tretje, nad 8 minut in 30 sekund, je pravzaprav sramoten za moderno plavanje, saj so boljše čase ženske dosegale že pred 16 leti na olimpiadi v Montrealu.

Veliko boljša je bila tekma na 200 m delfin, na kateri je svetovni prvak in rekorder Američan Melwyn Stewart suvereno zmagal in zgrešil lastni rekord le zato, ker ni imel prave konkurence. Prijetno presenečenje je pripravil 17-letni Novozelanec Danion Loader, ki si je z odličnim časom priplaval srebrno odličje in tako nadaljeval briljantno tradicijo svoje dežele prav v tej disciplini, v kateri je pred leti z Mossejem dosegala svoje edine olimpijske kolajne. Tretji Francoz Franck Esposito je potrdil svojo lanskoletno presenet-

ljivo zmago na evropskem prvenstvu v Atenah.

Zadnje zmago za ZDA, z napovedanim novim svetovnim rekordom, je dosegla ženska štafeta 4x100 mešano. V njej so plavale tri srebrne in ena bronasta kolajna iz posamičnih tekmovalj in edino normalno je bilo, da Američanke zmagajo suvereno s časom 4:02,54, kar je skoraj za sekundo bolje od prejšnje znamke, ki so jo imele bivše »wundermethe« iz DDR. Prav bivša Vzhodna Nemka, 14-letna Franzisca Van Almzick, je z odlično predajo v delfinovem slogu priplavala Nemčiji srebrno kolajno pred odličnimi Rusinjami.

Zgodovinski, 11 let stari rekord Nemke Ute Geweninger na 200 m mešano, je večeraj končno padel. Popravila pa ga ni velika favoritiinja, Američanka Summer Sanders, marveč Kitajka Lin Li, že srebrna na dvojni razdalji. Kitajka je v razburljivem finišu po zelo izenačeni tekmi bila za las boljša: 2:11,65 je njen čas, za skoraj tri desetinke boljši od prejšnjega rekorda, od katerega je bila hitrejša, čeprav za las, tudi Američanka. Olimpijska zmagovalka iz Seula, Namka Daniela Hunger, je tako rekoč »padla pokonci« in osvojila bron z osebnim rekordom.

Največja drama pa se je kljub vsemu dogajala v finalu 100 m hrbtno za moške. Svetovni rekorder, Američan Jeff Rouse, je bodisi na startu kot pri obratu fenomenalno izkoristil 15 dovoljenih metrov podvodnega plavanja in si vsakokrat nabral dolžino prednosti pred nasprotniki. Pravici in estetskemu čutu pa je bilo zadoščeno, ko ga je prav v zadnjih centimetrih prehitel Kanadčan Mark Tewksbury, svetovni podprvak, ki je na koncu prehitel Rousa za samih 6 stotink v času 53,98 in tako le za 5 stotink zgrešil svetovni rekord. Olimpijski podprvak iz Seula in drugi odlični podvodni hrbtaš, David Berkoff, je bil zaslužen tretji in je dokazal, da zna plavati hrbtno celih 70 m in ne le nekaj metrov pred obratom in pred ciljem, kot je to počenjal v Seulu, kjer je bilo podvodno plavanje še dopuščeno. (S.T.)

Danes tudi atletika

S. Antibo meri na zlato

Salvatore Antibo

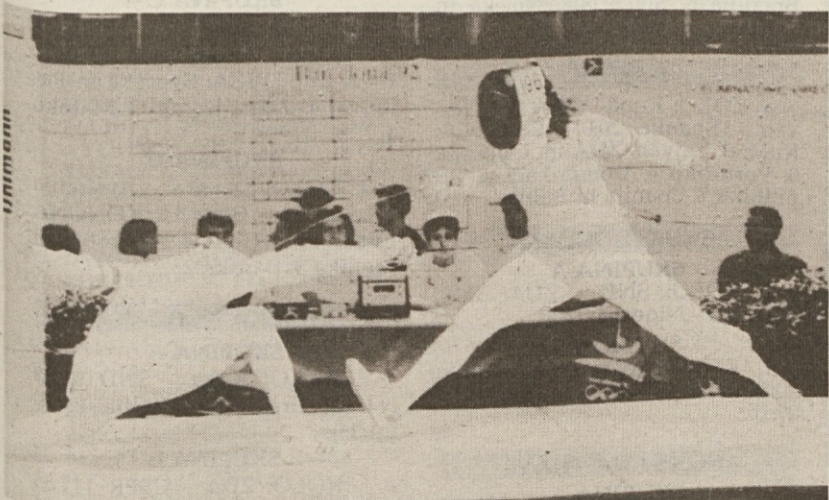
BARCELONA - Skoraj teden dni po začetku iger bo končno stopila na olimpijsko prizorišče kraljica športov. Tekmovalja v atletiki startajo danes in poleg številnih kvalifikacij (tek na 100 m ženske in moški, tek na 800 m ženske in moški, kopje ženske, višina moški, tek na 3000 m ženske, tek na 10.000 m moški ter četrtfinale v teku na 100 m moški) bosta na sporedu tudi finala tekmovalj v metu krogle za moške in v hoji na 20 km.

Glede hoje na 20 km velja poudariti, da je eden izmed favoritov za osvojitve zlatega odličja Maurizio Damilano, skupaj z Rusom Mihailom Šenikovim in Špancem Valentinom Massano.

Damilano se je za olimpijski nastop temeljito pripravil, kot je njegova navada, ko gre za pomembna tekmovalja. Damilano, dobitnik olimpijskega zlata v Moskvi, dveh srebrnih kolajn v Los Angelesu in Seulu, osvajalet naslova svetovnega prvaka v Tokyu, je pri svoji četrti olimpijski udeležbi, kar se je doslej posrečilo redkim tekmovalcem.

V kvalifikacijskem tekmovalju v teku na 10.000 m pa bo v jutranji skupini startal tudi Salvatore Antibo, dobitnik srebrne kolajne v Seulu, ki bo v Barceloni tekmoval tudi v teku na 5.000 m.

Ogorčen in napet finale floretistk

Italijanska floretistka Giovanna Trillini (na sliki AP desno v srečanju z Madžarko Idiko Mimosza) je v finalu po izenačenem in ogorčenem boju premagala Kitajko Wang Hui Feng

Na 4. regati v razredu evropa precej popravila položaj

Arianna včeraj četrta

Iz Barcelone je včeraj prišla vest, ki nas je res razveselila, pa ne samo nas: v 4. olimpijski regati razreda evropa se je naša jadralka Arianna Bogatec, članica TPK Sirene, le prebila med najboljše. Osvojila je namreč solidno četrto mesto, s čimer se je na skupni lestvici z 12. povzpela na 8. mesto.

Nastopi na prvih treh regatah namreč niso bili namreč preveč obetavni: po eno 12., 11. in 13. mesto, kar je v skupni razvrstitvi zadoščalo le za 12. mesto, torej daleč od kolajne, ki bi si jo Arianna glede na svoje sposobnosti, vloženi trud in žrtve tudi zaslužila. Upati je, da bo naša jadralka sedaj tako tudi nadaljevala in da ji bodo zlasti vremenske razmere na roko.

Povejmo še, da je po 3 regatah vodila Krista Kruuv (Est) s 25,40 točke penalizacije, Arianna pa jih je imela 54,00.

Olympic Rings		Medalje		Olympic Rings			
	Z	S	B	Z	S	B	
SND	18	8	10	Norveška	1	1	0
ZDA	11	11	10	Kanada	1	0	1
Kitajska	7	10	4	Švedska	0	3	3
Madžarska	6	4	1	Nova Zelandija	0	2	2
Južna Koreja	5	0	2	Romunija	0	1	4
Nemčija	4	5	9	Brazillija	0	1	0
Avstralija	3	3	3	Latvija	0	1	0
Poljska	3	3	1	Peru	0	1	0
Japonska	2	2	3	Izrael	0	1	0
Kuba	2	2	2	Nizozemska	0	0	3
Turčija	2	1	0	NOU	0	0	2
Španija	2	0	0	Belgija	0	0	1
Bolgarija	1	4	0	Severna Koreja	0	0	1
Francija	1	3	8	Finska	0	0	1
Italija	1	3	4	Mongolija	0	0	1
Vel. Britanija	1	1	2	Suriname	0	0	1

